Zaterdag 15 Juni 1946 DAGBLAD 63ste Jaargang No. 4835

# AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog telef. 1858. Postbus 80, Willemstad. Redactie-adres Conscientiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

## Regeling inzake Azerbeidsjan erdoor.

### Grote zeeliedenstaking in USA voorkomen.

### Baruch wenst internationale beheersing van atomaire energie.

**EEN TOESPRAAK VAN DEN PAUS.**

Zijne Heiligheid de Paus ontving een groep Noordamerikaanse officieren, die verbonden zijn aan het hoofdkwartier van de geallieerde commissie in Italië en zeide tot hen: „Rijkdom, macht en deugd leggen onvermijdelijk een zware plicht op aan de Verenigde Staten om leiding te geven. Gij keert terug naar een groot land. Wij kunnen ons bezoek van tien jaren geleden (toen Hij Kardinaal Pacelli was) niet vergeten. Het land is groot in zijn onvergelijkelijke industriële macht en nog groter in de onverbeeld onzelfzuchtige liefdadigheid van zijn volk en ook groot — gelijk men wel moet voelen — in de hoge bestemming welke God het heeft toegekend."

De Heilige Vader wees op de Noordamerikaanse plicht om de leiding te geven en zeide: „.... De gehele wereld ziet ernaar op vol hoop om te worden geleid uit het moeras van kleinzielige — doch hoogst, zij niet misdadig worden — jaloezie, discriminaties, wantrouwen en ongezonde eerzucht, naar het hoge plateu waar een zuivere wind vrij waait voor elkeen en het gehele mensdom." (Vaticaanstad, (AP) 14.6).

**STAKING VOORKOMEN.**

De zeevaartstaking werd voorkomen precies een minuut voordat zij zou beginnen te middernacht gisteravond. De regeling maakte een einde aan het gerekte arbeidsdispuut terwijl de bemanningen de schepen verlieten en posten gevormd werden. De overeenkomst, welke de zeven bonden van zeevarenden als een grote overwinning beschouwden, behoedde het land voor een derde belangrijke noodtoestand na de kolen- en spoorwegstakingen.

Als gevolg van de regeling op het allerlaatste ogenblik heerste er enige verwarring in verschillende Noordamerikaanse havens, terwijl de zeelieden en havenwerkers de bekrachtiging van het nieuwe loonpact bespraken.

De bekendmaking door Harry Bridges en Joe Curran, dat het een ongekende overwinning betekent voor de bonden, zal vermoedelijk de goedkeuring der leden uitlokken en verzekeren dat er geen belangrijke stagnatie komt in de werkzaamheden van de koopvaardijvloot vóór de herfst.

Gisteravond om 23 uur E.S.T. werd de dreiging van de staking gebroken na een dag van spanning en een avond van chaos in het Departement van Arbeid.

Eerst toen de leiders van de bonden en de werkgevers de documenten begonnen te tekenen betekende het dat er een overeenkomst bereikt was.

Terwijl de plannen voor de staking in uitvoering gebracht werden te Philadelphia en andere havens, vernam de natie als een spoedig dat de crisis was overkomen. Bridges legde zich neer bij de regeling die slechts tot 30 September van kracht zal zijn. Hij zeide, dat de bootwerkers aan de Westkust dan een hoger loon zullen eisen. De radio-operateurs en machinisten hebben contracten die op 30 September aflopen.

De nieuwe regeling geeft den zeelieden een loonopslag van 17.50 per maand met terugwerkende kracht tot 1 April en een dollar per uur betaling voor overwerk op zee op Zondag en voor werk op Zaterdag en Zondag in de haven met ingang van heden. Het Departement van Arbeid schatte dat het maandelijks loon van de zeelieden met ongeveer 50 dollar per maand zal vermeerderen.

Frank J. Taylor, voorzitter van het comité voor de onderhandelingen namens 39 scheepvaartmaatschappijen, schatte dat dit een loonsverhoging van gemiddeld 30% is. De bootwerkers van Bridges kregen een loonsverhoging van 22 dollarcent per uur. Bridges had oorspronkelijk 35 dollarcent geëist.

Deze loonsverhoging is met terugwerkende kracht tot October van het vorig jaar en mag niet later dan 31 October a.s. worden uitgekeerd. (Washington, (AP) 15.6).

**DE REGELING IN IRAN.**

Gelijktijdige bekendmakingen in Teheran en Tebris zeiden, dat de overeenkomst om Azerbeidsjan weer in de nationale regering op te nemen, tien punten omvat. De radio van Tebris zeide gisteravond, dat de overeenkomst is getekend. In vroegere verklaringen van zegslieden van het Iraans Departement van Buitenlandse Zaken en de Tudeh werden de meeste punten van de overeenkomst bekendgemaakt. Volgens officiële bekendmakingen zijn de punten van de overeenkomst de volgende: 1) Het „nationaal parlement" van Azerbeidsjan wordt een provinciale raad. 2) De provinciale raad zal vier personen voordragen voor de post van Gouverneur Generaal van de provincie, waaruit de Minister van Binnenlandse Zaken van de centrale regering een keuze zal doen. b) Het leger van Azerbeidsjan zal worden ingelijfd bij het Iraanse leger. 4) De ongeregelde troepen van de provincie zullen deel worden van de nationale gendarmerie. 5) 75% Van de belastingen van Azerbeidsjan zullen aan de provincie ten goede komen en de rest aan de regering van Teheran. 6) De centrale regering komt overeen om spoorwegen aan te leggen tussen Mianeh,— het huidige eindpunt van de lijn uit Teheran en Tebris, hoofdstad van Azerbeidsjan, met gebruik van Azerbeidsjaanse arbeidskrachten. 7) De centrale regering zal betalen voor de particuliere landerijen die door het Azerbeidsjaanse Gouvernement in beslag zijn genomen ter verdeling onder de landbouwers. De centrale regering keurt ook de distributie der publieke landerijen onder de boeren goed. 8) De verkiezingswetten zullen worden herzien zodat een parlementaire vertegenwoordiging wordt gevestigd op basis van bevolkingssterkte. 9) Perzisch en Turks worden als officiële talen erkend. Er zal lager onderwijs worden gegeven in beide talen. 10) De centrale regering zal helpen in de vestiging van een voorgestelde Azerbeidsjaanse universiteit. (Teheran, (AP) 14.6).

**V.S. STELLEN INTERNATIONAAL TOEZICHT OP ATOMAIRE ENERGIE VOOR.**

De Verenigde Staten hebben aan de wereld voorgesteld om een internationaal gezag te vormen voor de ontwikkeling van de atomaire energie en boden aan hun eigen voorraad atoombommen te vernielen en op te houden met de fabricatie ervan, indien een doeltreffend systeem van toezicht wordt gevestigd.

De Verenigde Staten maakten duidelijk, dat er geen veto-macht mag bestaan in enig deel van het orgaan, dat zij voorstelden om de atomaire energie te ontwikkelen en voor vreedzame doeleinden te gebruiken. Zij vroegen om de verwerping van de atoombommen als een instrument om oorlog te voeren en om een wereldveiligheidsprogram, „dat niet slechts zal zijn samengesteld uit vrome gedachten, doch met sancties die kunnen worden opgelegd en een internationale wet met tanden."

Bernard Baruch, die een vooraanstaande rol speelde in de Noordamerikaanse overwinning in beide wereldoorlogen, legde de Noordamerikaanse atomaire plannen op tafel bij de eerste bijeenkomst van de commissie voor atomaire energie van de Verenigde Naties, waarin hij de Verenigde Staten vertegenwoordigt. Baruch zeide echter, dat, voordat een land bereid is om zulke machtige wapenen af te schaffen, het meer dan woorden moet hebben om het gerust te stellen. „Het moet de garantie hebben van veiligheid, niet alleen tegen de overtreders op het atomair terrein, doch tegen het onwettig gebruik van andere wapenen — bacteriologische en chemische — en waarom niet tegen de oorlog zelf? Indien wij een geschikte weg vinden om de atomaire wapenen te beheersen, is het redelijk te hopen, dat wij het gebruik van andere wapenen, die voor massauitroeiing kunnen worden gebruikt kunnen voorkomen. Als een man A leert zeggen, kan hij, zo hij zulks verkiest, ook de rest van het alfabet leren. Laten wij dit inprenten in onze gedachten: De vrede kan nooit lang bewaard blijven door het gewicht van metaal of door een bewapeningswedloop. De vrede kan alleen rustig en zeker worden gemaakt door verstandhouding en een overeenkomst verzekerd door sancties. Wij moeten de internationale samenwerking omarmen of anders de internationale ontbinding" (New York, (AP) 14.6).

**NIEUWS UIT DE V.S.**

—National Cash Register keert een kwartaalsdividend van 25 cts. uit.

— In de vergadering van de National Distillers zal de splitsing in drieën van de gewone aandelen voorgesteld worden.

De verkopen van de International Harvester over het halfjaar eindigende op 30 April jl. zijn in vergelijking met dezelfde periode in 1945 met 42.5% gedaald. De oorzaak hiervan is gelegen in de vermindering van de oorlogsbestellingen en in de staking, die de productie 13 weken heeft opgehouden. De netto-winst van dit jaar zal zeker lager zijn dan in 1945.

## het nieuws van vandaag

De quaestie betreffende Azerbeidsjan, welke zoveel hoofdbrekens had gekost en een ogenblik zelfs dreigde tot ernstige internationale conflicten aanleiding te zullen geven, is opgelost. Uit Teheran en Tebris wordt gemeld, dat de provincie zich weer onder de centrale regering geschaard heeft, al is het niet zonder belangrijke concessies te hebben losgekregen.

Het toppunt is wel dat men de centrale regering laat opdraaien voor de vergoeding der landeigenaren wier bezit onteigend is en verdeeld onder de kleine landbouwers. Zoiets is eigenlijk toch een louter interne quastie waarvoor de autonome provinciale regering de verantwoordelijkheid zou moeten dragen.

Ook moet de centrale regering spoorwegen enz. aanleggen, terwijl zij slechts 25% van de belastingopbrengst van de provincie krijgt. Omtrent de beschikking over de olievelden is niets gezegd, doch blijkbaar zal de Majlis (het nationale Parlement) nog moeten beslissen over een overeenkomst die Premier Quavam indertijd met de Sovjets sloot. In ieder geval heeft men de zaak geregeld. De vraag is echter of men verdere buitenlandse inmenging zal kunnen weren.

Een blij bericht is, dat de dreigende zeeliedenstaking in de Verenigde Staten op het laatste ogenblik voorkomen is. Op zulk een critiek ogenblik in de wereld, terwijl hele volken honger lijden, zou de staking een ramp hebben betekend. Doch de scheepvaartmaatschappijen stemden in om een flinke verhogig te geven aan de zeevarenden, welke gemddeld ongeveer 50 dollar per persoon per maand bedraagt. Men zegt, dat de loonsverhoging ongeveer op 30% komt te staan.

Bernard Baruch, het Noordamerikaanse lid van de Atomaire Commissie der Verenigde Naties, heeft voorgesteld om een internationaal gezag te vormen dat over de ontwikkeling en het gebruik van de automaire energie zal beslissen. Indien een doeltreffend toezicht kan worden ontworpen zijn de Verenigde Staten bereid hun voorraad atoombommen te vernielen en de productie verder te staken. Doch de geheimen geeft men voorlopig niet prijs.

Nu de Ministers der vier grote mogendheden juist bijeenkomen in Parijs is dit Noordamerikaanse voorstel niet zonder invloed op deze conferentie. Het is een geste van samenwerking die men niet gemakkelijk over het hoofd kan zien.

## „De zomer in ons land is warmer", zegt een Feyenoorder.

### Bewondert het Zuidamerikaanse voetbalspel, maar vindt de onproductiviteit te groot.

„Het is hier niet ongezellig", vertelde ons een Feyenoorder, dien wij vanmorgen interviewden over zijn verblijf hier. Practisch elke middag ging hij zwemmen, meestal op Piscaderabaai. „Het is hier heerlijk, wij hadden gedacht in een verstikkende hitte te komen, maar eigenlijk gezegd geloven wij allemaal dat het in de zomer in Nederland nog wel warmer is dan hier."

— Wat heeft u nu eigenlijk het meeste getroffen?

„De regen. We dachten dat het hier nooit regende, maar ik heb al menig buitje gehad. We hadden gehoord en gelezen van een droge rots waar niets groeit omdat er geen water is en dan komen wij opeens een op een vol begroeid eiland met schitterend natuurschoon, bijna elke dag een regenbui, niet te warm, heerlijke baaien waar je altijd zwemmen kunt. Wij hebben verschillende tochten over het eiland gemaakt, bijvoorbeeld naar Westpunt — heet het niet zo? — en werkelijk, het is hier erg mooi."

— En de stad zelf?

„Dat is iets merkwaardigs. Wat moet je daar nu van zeggen? We staan natuurlijk versteld van de weelde die je hier zomaar kopen kunt, maar aan de andere kant is het een stad, zoals wij die nergens hebben gezien. Je loopt in een klein steegje en daar sta je opeens voor een grote zaak, die je daar nooit verwacht zou hebben. Of iemand neemt je mee in een achterbuurt, je gaat een trapje op en daar ben je opeens in een kast van een huis, met prachtige oude meubels, lusters en wat al meer."

— U zult natuurlijk wel een en ander gekocht hebben om mee terug te nemen naar huis?

Wij wilden dat wij de vraag niet gesteld hadden. Ze klinkt zo gewoon, ze wordt zo bijna automatisch aan alle vreemdelingen gesteld, Curaçao dankt zijn naam aan de mogelijkheid hier van alles te kopen. Wie had kunnen denken, dat deze Feyenoorders die de naam van de Nederlandse sportwereld hier hoog komen houden, geen cent meegekregen hebben! Geen cent, omdat er...... geen deviezen waren. Die zijn er in Nederland inderdaad niet in overvloed, maar als men ziet voor welk een flauwekul duizenden vergooid worden — bijna elke Nederlandse krant levert wel een voorbeeld — dan had men toch zeker aan deze jongelui wel een paar tientjes of zeg een honderd gulden per man kunnen meegeven. In New York moesten ze haast-je-rep-je doorreizen, hoewel ze er geen van allen geweest waren. Reden: geen dollars. En dat in de stad, waar het Nederlandse Informatie Bureau als een molen de dollars vermaalt. Als men een duizendste van de jaarlijkse begroting van dat instituut voor de Feyenoorders had bestemd, hadden ze zowel in New York als hier wat geld gehad. En dan waren die dollars beter besteed voor propaganda van de Nederlandse zaak dan wanneer ze in fancy-salarissen in de zakken van de beroepspatriotten gaan. Hier heeft men nu eens een typisch voorbeeld van financieel wanbeleid. Van het niet aangrijpen om propaganda voor de Nederlandse zaak te maken, omdat... het centen kost. Centen die voor andere dingen vergooid worden.

Onze Feyenoorder sprak daar niet van. Het bovenstaande is — dit ter verduidelijking — uitsluitend onze redactionele mening, die wij uitspreken omdat het een schande is, dat men sportieve jongelui voor de eerste en wellicht de enige maal in hun leven naar een overzees gebiedsdeel laat trekken en hun geen cent ter vertering betaalt.

Gelukkig hebben de Feyenoorders, wien de eer te beurt valt het eerste elftal uit Nederland te zijn dat op het Westelijk halfrond komt spelen, overal vrienden gemaakt. Die geven ze wat. Een lapje stof voor hun vrouw e.d. Tot Donderdagmorgen zullen ze nog hier blijven. Dan vertrekken ze via New York naar Amsterdam, waar ze Zaterdagmorgen, vandaag over een week, aankomen. Hun wedstrijd in New York gaat niet door; ze hebben moeten aftelegraferen wegens tijds- en deviezengebrek.

Intussen amuseren ze zich hier uitstekend. „Het leven op de Marinebasis is beter dan in welk hotel ik ook geweest ben. U moet de mensen van de Marinebasis vooral bedanken voor alle goede zorgen die zij zich voor ons getroosten. Voor alle medewerking die wij krijgen. Eten en verzorging zijn af. Trouwens, het publiek ook. Waar wij ook komen, overal is men even aardig. Van de taal verstaan wij niets, zodat wij met de eigenlijke bevolking niet veel contact hebben gehad, maar de meesten spreken wel Nederlands en zodoende praten wij toch met ze. De Zuidelijke inslag merk je anders wel aan het temperament waarmee ze op de tribunes met het spel meeleven. Dat zijn we in Nederland niet gewend. Het publiek is hier heel wat rumoeriger, hetgeen wel aardig is, maar je moet er toch eerst wat aan wennen. Waar je trouwens ook aan wennen moet is het veld. Wij spelen op gras en hier op harde grond. Als je valt voel je het!"

— Is dat dus het voornaamste verschil?

„Neen, het voornaamste vinden wij allemaal de wind. Die sterke wind. En de eigen ploegen van hier blijken toch ook telkens weer last van die wind te hebben."

— Vindt u anders wel dat ze goed spelen?

Wordt vervolgd op pagina 2



*De Geschiedenis in Wording — XXI.*

## Conferenties op til.

**Wat zal het geven in Den Haag?**

Als de wereldgeschiedsschrijvers de gebeurtenissen van de na-oorlogse periode gaan optekenen zal vermoedelijk geen belangrijke plaats worden ingeruimd voor de missie, welke tijdens de afgelopen week uit Suriname en Curaçao vertrokken is naar het moederland om er te pleiten voor de autonomie van deze gebiedsdelen. Doch in de geschiedenis van Curaçao en Suriname zal dit feit mogelijk naar voren worden gepaald als iets zeer bizonders, iets dat van grote invloed kan zijn voor de toekomst van de beide Nederlandse gebiedsdelen op het Westelijk Halfrond.

Toch wil het ons voorkomen, dat de belangstelling voor deze missie niet zo groot is als zij had kunnen zijn, in aanmerking nemende dat er zo lang naar is uitgezien.

Dit is ten minste het geval op Curaçao, want van de toestand in Suriname zijn wij uiteraard minder op de hoogte.

Vraagt men zich af wat hiervan wel het geval mocht zijn, dan is het duidelijk dat het optreden van onze Staten zelf hieraan schuld heeft. Want het kan niet worden ontkend, dat er in onze bevolking een oprecht verlangen is om zelf in ruimere mate aandeel te nemen in het bestuur over dit gebiedsdeel en over deze eilanden. Alle groepen zijn het er over eens en al bestaan er grote verschillen over de uitleg van de term „volledige autonomie" men moet toegeven dat het verlangen naar een verandering in de huidige staatsinrichting vrij algemeen is. Velen hebben zich echter schouderophalend afgewend van het gedoe dat aan deze missie is voorafgegaan.

Met veel grootspraak en pomp, doch zonder grondige en degelijke voorbereiding hebben onze Staten het programma vastgesteld dat zij zullen volgen. En tenslotte werd men het nog niet eens, getuige bijvoorbeeld het ingezonden stuk van Aruba's Henny Eman in de „Beurs- & Nieuwsberichten" van Donderdag jl. Bovendien werd het publiek niet behoorlijk op de hoogte gehouden van de plannen die men koesterde, zodat Curaçao zelf nog in het duister tast naar de punten die onze delegatie zal gaan bepleiten bij de hoge regering. Wel heeft men zo een vaag idee, dat de ideeën van Dr. M. F. da Costa Gomez voor een soort republiekje binnen het koninkrijk ingang hebben gevonden bij verschillende Statenleden en dat dit idee zal worden nagestreefd. Doch verder weet men niet veel.

In Suriname, waar de voorbereiding blijkbaar ook te wensen overliet, heeft men ten minste de punten bekend gemaakt waarover men het eens was. Wij publiceerden deze „schema van een constitutie" in ons blad van gisteren. Er zou veel over te zeggen zijn en het nieuwsblad „De Suriname" heeft dit ook inderdaad gedaan op een wijze, welke zeker niet luchthartig kan worden genoemd. Er bleef werkelijk niet veel van over na de onderhandeneming.

Het geheel samenvattend is evenwel duidelijk, dat men in Suriname minder ver wil gaan dan hier. Daar is men voor een Gouverneur die benoemd wordt door de Kroon en die op zijn beurt de hoofdambtenaren kan benoemen, al wil men en een ander ook doen geschieden op voordracht van de Staten.

De Surinamers zijn gematigder in hun eisen dan de Curaçaoënaars en hebben daartoe zeker hun redenen. Suriname met zijn heterogene bevolking en zijn groot, doch dun bevolkt grondgebied, is een moeilijk te besturen land. De problemen zijn er veel groter dan hier en men heeft er meer deskundigen nodig.

Van de andere kant echter zou Suriname, als puntje bij paaltje kwam, zich op een of andere wijze kunnen bedruipen, terwijl Curaçao, hoewel niet op de olie drijvend, er toch wel in grote mate van afhankelijk is.

Wat zou er met Curaçao en Aruba gebeuren indien de olieraffinaderijen zouden ophouden met werken? Het is geen onmogelijkheid in deze eeuw van atomaire energie. Het overgrote deel van onze inkomsten zou daarmede als sneeuw voor de zon wegsmelten. En wij zouden een prooi worden voor allerlei vreemde machten, hetgeen nog erger zou zijn indien de onderlinge band tussen de eilanden zou worden verbroken — iets wat heus niet tot de onmogelijkheden behoort te oordelen naar het geluid van Eman.

Wij geloven echter dat er nog mannen in Den Haag zitten die onze volijverige Statencommissie op de onmogelijkheid van een republiekje binnen het koninkrijk attent zullen maken. Wij hebben Nederland nog zeer nodig en in Suriname beseft men dat blijkbaar beter dan hier. Een overhaaste stap in deze opgewonden tijd zou later betreurenswaardige gevolgen kunnen hebben.

Intussen wachten wij met spanning op de conferenties die gehouden zullen worden, doch van het verloop waarvan het niet eens zeker is dat wij snel en goed op de hoogte zullen worden gehouden. Onze Staten immers namen zulk een twijfelachtige houding aan ten opzichte van de Gouvernements Persdienst en Aneta dat Aneta opgehouden heeft ons het nieuws toe te seinen. Dit maakt dat wij het nieuws uit Nederland en Oost Indië pas na dagen uit de Nederlandse kranten kunnen vernemen. En naar men weet zijn de Nederlandse kranten nog heel klein en schenken zij niet die aandacht aan Curaçao en Suriname als men wel zou wensen.

### Wat zal het geven in Parijs?

Over de nieuwsverzorging betreffende het overig wereldgebeuren behoeven wij niet te klagen. De Associated Press houdt ons wel op de hoogte van wat er gaande is in de diplomatieke kringen en hoe het verloop is van zulke conferenties als die tussen de grote mogendheden. Zoals men weet zijn vandaag de Ministers van Buitenlandse Zaken van Groot Britannië, de Verenigde Staten, de Sovjet Unie en Frankrijk weer bijeengekomen in het Palais de Luxembourg te Parijs. Uit de berichten vernemen wij dat er veel hoop doch weinig verwachtingen heerst over de uitslag van deze nieuwe conferentie om vredesverdragen te ontwerpen voor de verslagen Europese landen. Het resultaat zal voornamelijk afhankelijk zijn van het standpunt dat Groot Britannië, de Verenigde Staten en de Sovjet Unie zullen aannemen. En men gelooft niet dat dit standpunt veel zal verschillen van dat, hetwelk zij bij de vorige gelegenheid innamen.

Zo dit al veranderd is, dan moet dit zijn geschied als gevolg van de tussentijds plaats gehad hebbende gebeurtenissen. Voornamelijk zou de uitslag van de in Frankrijk en Italië gehouden verkiezingen dan de doorslag moeten hebben gegeven. Bij deze verkiezingen bleek immers, dat het volk in beide landen een ordelijke heropbiuw verkoos boven een revolutionnaire. De Communisten verloren het en Moskou moet daar goede nota van genomen hebben. De morele positie van de Westelijke mogendheden tegenover die van de Sovjet Unie is dus sterker dan bij de vorige ontmoeting. Van de andere kant zou Molotov kunnen trachten om dit verlies goed te maken door militair vertoon, want de Russische troepen zitten immers nog in groten getale in verschillende Europese landen.

Bovendien zou de huidige chaotische toestand in Italië na het plebisciet om te beslissen over de monarchie de Russen overmoedig maken. Want het is immers duidelijk, dat in Italië het thans niet meer zozeer gaat tussen republikeinen en monarchisten, doch eerder tussen de Oproerzaaiers en wat men zou kunnen noemen een Partij van de Orde.

De monarchie heeft in Italië zijn eigen graf gegraven zoals dat eerder in Frankrijk en Spanje geschiedde. De historische ontwikkeling van het vorstendom ging in de Zuidelijke Europese landen vrijwel steeds via het absolutisme en de reactie die daardoor gewekt werd heeft uiteindelijk zijn val veroorzaakt. Merkwaardig is wel dat in Italië de Zuidelijke landbouwstreken de grootste aanhankelijkheid aan het vorstenhuis hebben getoond ondanks de armoede die er geleden wordt, terwijl daarentegen het geïndustrialiseerde Noorden met zijn meer materialistische inslag de republiek verkiest. Een republiek, die men wel degelijk dient te onderscheiden, van de liberale republikeinse beweging der vorige eeuw.

Uit de ontwikkeling der laatste dagen blijkt immers maar al te zeer dat de huidige republikeinse beweging, zo zij al niet met het Communisme vereenzelvigd kan worden, dan toch gevaarlijk dicht erbij staat.

De positie van de Christelijk-Democraten is ons nog niet geheel duidelijk. Aanvankelijk stemden de Christelijk-Democraten op hun onlangs te Venetië gehouden Congres met drie tegen één voor de republiek.

Mogen wij concluderen, dat in deze Noordelijke stad het Noorden misschien sterker vertegenwoordigd was?

Bij het plebisciet blijken de Christelijk-Democraten anders in betrekkelijk sterken getale — zeker veel sterker dan de afgevaardigden in Venetië overeenkwamen — op de monarchie te hebben gestemd.

Blijkt dus uit het bovenstaande, dat de Russische positie enigszins verzwakt maar toch vrij sterk is, dan kan aan de hand daarvan evenals van andere thans onbesproken factoren worden voorspeld, dat het veel hoofdbrekens zal kosten om straks in Parijs tot overeenstemming te komen.

De Communisten hebben zeker niets onbeproefd gelaten en het proces tegen Mihailovitjs in Beograd diende klaarblijkelijk ook om te laten zien hoe de Britse en Noordamerikaanse bondgenoten den Communist Tito in zijn antifascistische strijd tegenwerkten. Is het wonder, dat de Russen Triëst thans aan Joegoslavië willen toekennen om louter politieke redenen?

En is het wonder dat zij beloofden om Tito's legers te helpen bewapenen, waartegen de Noordamerikanen weer de toezegging aan de Chinezen hebben gedaan om hen in de wapenhandel op te leiden?



## ingezonden

*buiten verantwoordelijkheid der Redactie*

De physieke gesteldheid van den mens is eenmaal zodanig, dat het moeilijk voor iemand zal zijn van te voren te weten, op welke moment hij in het nauw zal komen en een toilet nodig zal moeten hebben.

Op onze drukke Otrabanda, zal iemand die in bedoelde omstandigheid komt te verkeren, een auto moeten nemen en een reis naar de Punda maken alvorens in de buurt van de markt aldaar een toilet (een beschaafd mens zal zich schamen zo'n hol te moeten betreden) van het gouvernement tegen te komen.

Mocht op dat moment onze brug open zijn voor zeeverkeer, dan wordt het betrokken slachtoffer het middelpunt der vliegen.

Op Otrabanda moet er spoedig een w.c. komen, waarvan een beschaafd mens gebruik kan maken.

Ons eilandje heeft een mooie naam verworven hier in de West, doch wat hygiëne betreft is het ver beneden peil.

Mogen de betrokken gouvernements-ambtenaren mijn stuk lezen en de noodzaak inzien, op de eerste plaats op Otrabanda een behoorlijk goed te onderhouden Toilet te plaatsen en op de tweede plaats verscheidene kleinere latrines over ons eiland te verspreiden.

J. L.

**Naschrift:** Onze staatsinrichting is zo, dat niet de betrokken gouvernementsambtenaren, maar de gouverneur op zijn eentje zal dienen te beslissen of en waar openbare w.c.'s komen. Dat er zeker aan de Punda- en Otrabanda-kant, op Pietermaai, Berg Altena, Zeelandia, Wishi, en talloze andere plekken behoorlijk gereinigde w.c.'s moeten komen is duidelijk. Men weet soms geen raad. Toeristen klagen steen en been; enkele weken geleden zagen wij een keurig gekleed heer zijn behoefte tegen de Fortmuur doen (omstreeks 20 uur 's avonds). De moeilijkheid, als ze er eenmaal zijn, is dat niemand hier w.c.'s wenst schoon te houden. In de hotels zijn de w.c.'s ook niet altijd schoon, hoewel de laatste jaren al weer beter dan een jaar of vijf geleden, Elke fatsoenlijke stad heeft vele openbare w.c.'s, want juist door haar veelheid dient men het gemak. Er moeten er tientallen komen. — Redactie.

* * *

In uw blad van 13 Juni stond dat wegens gebrek aan personeel de Hygiënische dienst voorlopig niets kan beginnen met de uitlozing op de hoek van Conscientiesteeg en Sebastopolstraat.

Het zit helemaal niet aan de uitlozing, maar het zit er hieraan dat de beerput die zeer ouderwets is op dit ogenblik, vol zit niet met water, maar met hygia. [volgens het woordenboek is hygia de godin van de wijsheid — Red.].

De huiseigenaar die bekommert zich niet over die zaak, hij vindt dat het door de huurders zelfs gedaan moet worden en indien niet hij ze buiten gaat zetten.

Geld opstrijken is zeer gemakkelijk maar het uitgeven ervan gaat zeer hard.

Nu vraag ik ik me zelf af of de Hygiënische Dienst niet krachtiger kan of wil optreden.

De gezondheid der mensen aldaar gaat gepaard met de toestand der beerput.

De kinderen kunnen helemaal niet naar buiten. Hopende dat de toestand niet langer zal duren dan het al geduurd heeft dank ik U Redacteur voor het opnemen in uw blad van dat stuk.

C. Meyer.

## Missie Nieuws

### NIEUWE PATERS.

Met de „Cottica" zullen morgen op Curaçao aankomen twee nieuwe missionnarissen de Paters A. Leeuwenberg en J. van Moorsel.

### MISSIONARISSEN OP DOORREIS.

Gisteravond arriveerden met het rechtstreekse vliegtuig uit Nederland twee Paters van den Heiligen Geest, genaamd Pauw en Van der Looy, die op weg zijn naar Brazilië. De beide missionarissen zullen via Paramaribo reizen, doch weten nog niet wanneer zij zullen vertrekken.

## SPORT

### K.S.C.

Zondag 10.— voetbal: S. V. Westwerf—Dosko; 10.— baseball: Caracas—Union.

## ARUBA

### ARUBA MISKEND.

Een welwillend lezer stuurt ons een krantenknipsel waarin te lezen valt hoe Feyenoord een wedstrijd tegen Cuba met 4—3 heeft gewonnen. Uit het verslag van de wedstrijd blijkt dat het gaat over de wedstrijd tegen Aruba.

Van dat eiland heeft men — n'en dépaise Henny I — niet gehoord in Nederland. De voorlichting over onze eilanden blijkt onvoldoende, want het is ons bekend dat verschillende kranten in Nederland telegrafisch zich de uitslagen van Feyenoord laten toesturen. Om dan toch nog met Cuba uit de bus te komen is wel toppunt.

Vervolg van Pagina 1

„Ja, uitstekend. Men zegt wel eens iets van 'vuil' spel van een der ploegen, maar dat gebeurt in ons land ook wel. Maak u geen zorgen. Er is door alle ploegen fijn en sportief gespeeld. Wij bewonderen ze. Natuurlijk letten wij op de verschillen: zo spelen de Zuidamerikanen veel onproductiever dan wij gewend zijn. Hun spel is goed, uitstekend zelfs, maar zij profiteren niet van alles; ze trekken niet zo systematisch op als wij. Hun tactiek laat te wensen over. Het is minder uitgekookt, om zo te zeggen."

Wij wensen onzen voetbalvriend succes voor morgen, als de eindstrijd gespeeld zal worden. Wij zijn blijde dat de Feyenoorders het hier zo goed hebben gehad en wij hopen dat hun laatste dagen even prettig zullen zijn.

# De Nederlandse Pers over de Statenverkiezingen.

door

F. J. DE FRAITURE.

…anzelfsprekend heeft de Ne…anse pers weer in alle toon…en gereageerd op de uitslag …Provinciale Staten-Verkie…en. Wij laten hier een be…pte bloemlezing volgen:

…Dat het met de Partij van de …eid op een débâcle gaat uit…n, stemt ons niet tot vreug… zegt de Rooms Katholieke …asbode. „Zij blijft voor de …uitstrevende Katholieke …kspartij de eerst aangewezen …dgenote. Het geeft geen …ttig gevoel te steunen op een … met lemen voet en er be…t zonder twijfel méér reden … vóór 29 Mei om uit te zien …r verbreding van de basis als … kan geschieden zonder een …gressieve politiek in gevaar …brengen."

De as. Cabinetsformatie …rmt het onderwerp van een be…houwing in „De Tijd" (R.K.) …arbij heet het: „Ongetwijfeld … de katholieken als de sterk… partij tot de meest leidende …rantwoordelijkheid geroepen. …n rechtmatige aanspraken op … invloed bij de kabinetsvor…ng en de verdeling der por…uilles zijn even stellig als de …rdiensten van het demission…ire kabinet Schermerhorn-…ees - ondanks de in de moei…ke tijd gemaakte fouten — en … nieuwe waarden der partij, …ârop het voornamelijk steun… Deze behoren te worden ver…conteerd in de stuwing naar … nieuwe politieke ontwikkeling … zekere continuiteit in som…ge strevingen van het verle…n beleid, die ons in ons eigen …nd en in het buitenland zeer … goede kunnen komen.

De „Nieuwe Dag" (R. K.) …emt de opzet de Partij van de …beid rondweg een groot fias… en meent, dat het resultaat …n deze verkiezingen de positie …n den katholieken kabinetsfor…ateur zeker versterkt …eft. „Voor de zoveel…e maal", schrijft het blad, is be…ezen, dat het Nederlandse volk …einig-principiële partijen af…ijst".

„Trouw" (A.R.) noemt de …artij van de Arbeid een ver…agen leger" en concludeert, dat … zelfs in haar beperkte omvang …olkomen onstabiel is, terwijl zij …og steeds aan crediet verliest.

Het in ontbinding geraken van de Partij van de Arbeid ziet „Trouw" echter met zorg, aangezien er van alles uit kan voortkomen (Let op de communistische aanwas).

De communisten, zegt het blad, krijgen vrij spel in het linkse volksdeel en „Trouw" wenst dit te wijten aan het beleid der sociaal democratische leiders.

„Een terug van de Partij van de Arbeid tot 25,8 pCt is rondweg zorgwekkend", schrijft Het Vrije Volk (Partij van de Arbeid) „Maar ernstige bezorgdheid hoeft niet om te slaan in moedeloosheid.

„Het Parool" (Partij van de Arbeid) meent dat cijferaars uit de verkiezingsuitslag wel een aantal conclusies kunnen trekken, maar het blad acht het nuttiger een nadere bepaling van Nederlands huidige positie in de wereld op te dissen. Meer dan 100 jaar hebben wij eigelijk geen politiek gehad, zo heet het, en we deden weinig anders dan vanachter de horretjes naar de buitenwereld kijken. Thans, nu de gelegenheid zich zo mooi voordeed — (via de Partij van de Arbeid natuurlijk!) — wat breder te gaan zien en ons een van de verenigde naties te gaan voelen, gaan we maar weer liever in het huis met de horretjes wonen, waar we dreigen te vegeteren en niet meer mee te tellen.

De „Nationale Rotterdamsche Courant." (Lib) meent, dat uitslag niet zonder invloed zal zijn op de onderhandelingspositie van de Partij van de Arbeid bij de Cabinetsformatie.

Dat de verschillen van inzicht, welke met betrekking tot de Cabinetsvorming in de boezem van de sociale fractie heersen, in deze verkiezinguitslag hun overbrugging vinden, mag zeker niet worden aangenomen, aldus dit blad. Dit zal de taak van den Cabinetsformateur er niet gemakkelijker op maken, zo meent de Nationale Rotterdamsche Courant.

Volgens het „Handelsblad" (Lib.) ziet het er naar uit, dat de enige „doorbraak", die de Partij van de Arbeid heeft weten te bereiken, er een is in het socialistische kamp en wel in de richting van het jacobinisme (dolzinnige vrijheidsliefde). Het vernieuwings monopolie der Partij van de Arbeid, alsdus het Handelsblad, is door het kiezerscorps afgewezen en deze partij zal een toontje lager moeten zingen.

In de rijen van de Partij van de Arbeid is naar „De Waarheid" (Comm.) meent, diepe teleurstelling teweeggebracht. Zij heeft de winst gedragen naar de reactie en staat voor de puinhopen van haar politiek. Het huwelijk tussen het personalistisch socialisme van St. Michielsgestel en de intuïtie van Koos Vorrink heeft slechts een misgeboorte voortgebracht. Het blad is voorts van mening, dat op de C. P. N. uitgebrachte stemmen een duidelijke aanwijzing inhouden voor een regering, steunende op de Partij van de Arbeiders, de Katholieke Volks Partij en de communisten.

Getrouwd

SEVERINUS W. A. HEINZE

en

EDWINA J. JAGERSHOEK.

San Nicolaas — Aruba

## Laatste nieuws

### EEN BEKENTENIS VAN MIHAILOVITSJ.

Mihailovitsj stemde in met de openbare aanklagers, dat een brief welke in het proces geproduceerd werd, practisch zijn persoonlijke samenwerking met den vijand betekende.

De vervolging produceerde een met de hand geschreven brief, welke Mihailovitsj als echt herkende. De brief zeide: „Gisteren hielp 22 (codewoord voor de Italianen) ons goed." Na de brief gelezen te hebben vroeg de aanklager: „Hoe noemt Gij dit?"

— „Intrigue" antwoordde Mihailovitsj.

Een andere brief, waarin aan zijn Tsjetnik-eenheden opdracht gegeven werd om wapenen te ontvangen van de Italiaase bezettingsstrijdkrachten, kwam ook neer op zijn persoonlijke collaboratie. „Is dat Uw collaboratie?" vroeg de aanklager. „Ja" antwoordde Mihailovitsj. (Beograd, (AP) 15.6).

Hedenmorgen ontkende Mihailovitsj, dat hij ooit met den vijand had geheuld. „Collaboratie betekent overeenkomst met den vijand. Dat was nooit het geval." Mihailovitsj legde uit, dat hij de term „oorlogs-intrigue" gebruikte voor de gevallen wanneer drie vijandlijke strijdmachten in een slag gewikkeld waren en soms twee aan een zijde vochten zonder het met elkaar eens te zijn.,

De verdedige vroeg! „Voeldet Gij door deze ogenschijnlijke collaboratie van uw commandanten dat Gij ook met den vijand samenwerkte?"

Mihailovitsj antwoordde: „Neen", (Beograd, (AP) 15.6)

### HET WAS EEN ONGELUK.

„Neen". (Beograd, (AP) 15.6).

Het Siamese Gezantschap in Londen verklaarde formeel, dat Koning Ananda Mahidol zich klaarblijkelijk per ongeluk doodde, terwijl hij in de loop keek van een revolver. De verklaring wees de mogelijkheid van zelfmoord of moord af en zeide, dat de koning goed bewaakt was en hij persoonlijk ernstig en in goede stemming verkeerde (Londen, (AP)

## CURAÇAO

### PARMENTIER & KAT OP HATO.

Het KLM-vliegtuig dat gisteravond uit Amsterdàm op Hato aankwam, werd bestuurd door den heer K. D. Parmentier, sedert 1929 in KLM-dienst en een der bekendste piloten van deze maatschappij. Parmentier won indertijd de Londen-Melbourne vlucht met de Uiver en is thans Chef-Vliegdienst. Als biezonderheid zij vermeld, dat het vliegtuig een levende kat uit Amsterdam meebracht. De KLM had tot nu toe geen levend gedierte vervoerd.

Vanavond om 20.30 uur zal het vliegtuig onder leiding van Parmentier naar Amsterdam terugvliegen.

### ZEELIEDENSTAKING VOORBIJ.

Onder leiding van de Democratische Arbeiders Unie zijn besprekingen gevoerd, die ertoe geleid hebben, dat de zeeliedenstaking tot 31 Augustus is opgeschort. Intussen zal een commissie naar Nederland gaan om de zaken te bespreken en zo mogelijk het werk ook na die datum aan de gang te houden.

### VEERTIGURENGEBED IN DE ST. ANNA.

Donderdag as. begint het Veertigurengebed in de Pro-Cathedrale Kerk van de H. Anna. Eenieder wordt opgewekt zoveel mogelijk de HH. Missen en Loven bij te wonen en laat men gedurende de dag geregeld een lid van het gezin ter kerke gaan, opdat het Allerheiligste nimmer allen zij.

Hieronder volgt het programma:

Donderdagavond plechtige opening om 19 uur met preek van Pater Antoninus Spekle O. P. Pastoor van Santa Rosa.

Vrijdag 5.30 uur Plechtige H. Mis. Om 6.30 uur Kindermis en om 12 uur Algemene Aanbidding. Des avonds om 19 uur plechtig Lof met feestpreek door Pater Philippus Offermans O.P.

Zaterdag om 5.30 uur Plechtige H. Mis en om 7 uur de Kindermis. De Algemene Adoratie is om 12 uur en om 19 uur Plechtig Lof.

Zondag 23 Juni is het de sluitingsdag. Om 5.30 uur H. Mis met Algemene H. Communie der parochianen. Om 7.30 uur de Kindermis met Algemene H. Communie der kinderen.

De plechtige Hoogmis wordt opgedragen om 9 uur en om 12 uur Algemene Aanbidding.

Des avonds 18.30 uur Pontificaal Lof processie en preek. De bekende kanselredenaar Pater Rafaël Bührs O.P. zal de feestpreek houden.

# Documentatie in mineur.

door

GEORGE SEPPEN.

„Vooralsnog is Suriname geen land, dat voldoende biedt, om er zijn gehele ambtelijke carrière door te brengen. En toch zijn velen daartoe verplicht, omdat hun geen uitzicht wordt geboden op herplaatsing in het Moederland. Dat maakt het zich beschikbaar stellen voor de dienst in Suriname niet aantrekkelijk en zeer zeker niet voor de eerste rangs krachten, die nodig zullen zijn. **Daarom dient met de gewoonte van uitschakeling uit het Nederlandse ambtelijk verband bij dienstneming in Suriname gebroken te worden.** Het moet regel worden en geen uitzondering, zoals thans het geval is, dat wie zijn van te voren overeengekomen dienstverband met Suriname op behoorlijke wijze heeft volbracht, in Nederland wordt herplaatst tenminste in de positie, die hij zou hebben kunnen bereiken, wanneer hij in het Nederlandse verband gebleven was."

In het veertiendaagse tijdschrift van de Koninklijke Vereniging „Oost en West", dat sedert ongeveer een half jaar weer wordt uitgegeven, is een rubriek opgenomen, getiteld „Boeken over Indië" en daarin komt een bespreking voor van het boek **„Suriname 1900 — 1940"**, door Mr. A. van Traa, uitgegeven bij W. van Hoeve te Deventer in 1946 (prijs ƒ 6.50 Ned. Crt.).

Deze recensie nu, telt zegge en schrijve acht regels, noemt het boek uitnemend en de foto's deugdelijk en volstaat met een aanbeveling om deze uitnemendheid te pousseren als „verplichte lectuur op alle middelbare scholen".

En al zijn wij uitgesproken voorstanders van de journalistieke beknoptheid dezer dagen, die ons „hopi ergernis" bespaart, het „in der Beschraenkung zeigt sich der Meister" kunnen wij helaas op dit summier vertoog niet toepasselijk verklaren. Iets denigrerends is hiermede allerminst bedoeld, maar toch had naar onze smaak het orgaan der Koninklijke Vereniging wel ietwat meer aandacht aan één van de weinige boeken, die er over De West verschijnen, kunnen besteden.

**GEORGE SEPPEN.**
**de Schrijver van dit artikel.**

Moge temidden van het rumoer en de perikelen rondom de Grote Oost, dit andere deel van het Nederlandse Rijk, naar omvang en betekenis beide, op het tweede plan komen, het betrachten van De West als quantité négligable moet eindelijk eens een einde nemen!

Zulks zou ook aan de Markthallenphilosophie ten goede kunnen komen, die op het terrein onzer Nederlandse Overzeese Gebieden in sterke mate opgeld doet.

Overigens houdt de bovengenoemde aanbeveling een compliment in en tegelijkertijd de erkenning van een leemte, die er kennelijk op dit gebied bestaat. Uiteraard juichen wij een grotere bekendheid met Suriname op middelbare scholen in Nederland van harte toe, maar of dit boek daar nu wel erg geschikt voor is, moeten wij betwijfelen. Want; met alle waardering voor dit gedegen boek; merken wij op, dat de Nederlandse jeugd een heel wat aantrekkelijker en levendiger beeld van Suriname zal moeten worden aangeboden, wil men althans op grotere belangstelling van die zijde, in de toekomst rekenen. De uitermate goed gedocumenteerde en strict zakelijke verhandeling van den auteur is daarom minder geschikt, omdat daarin — en dat is een typisch kenmerk van dit werk — **alle enthousiasme volkomen ontbreekt.**

En het is voornamelijk enthousiasme, dat de jeugd moet worden bijgebracht omtrent Suriname, vooral omdat deze geestesgesteldheid haar zo goed ligt.

Overigens behoeft dit laatste gebrek niet noodzakelijk een fout te betekenen van den auteur, want het is vrijwel zeker, dat in het verleden de hevige enthousiasten in Suriname meer brokken hebben gemaakt dan de gematigde pessimisten.

Toch laat het lezen van de 24 — zoals gezegd goed gedocumenteerde — hoofdstukken van dit boek, bij diengene, die nu eenmaal iets met Suriname op heeft, een leegte achter, een onmiskenbaar gevoel van onvoldaanheid, dat op het einde nagenoeg in bitterheid verkeert. Want er is iets, dat ontbreekt! Achter de keurige en stijlvolle façade van dit fors opgetrokken bouwwerk ontbreekt de sfeer, de intieme genegenheid, de gulle hartelijkheid, de liefde tot dit merkwaardige land en zijn geschakeerde bevolking.

Wie in het Hoofdstuk „Het Bevolkings- en Arbeidersvraagstuk" leest: „De oorspronkelijke bewoners van Suriname waren ongeschikt voor de vereiste arbeid en werden vervangen door ingevoerde slaven. Deze werkkrachten vielen weg door de afschaffing van de slavernij, omdat vrijgelaten slaven een — overigens psychologisch zeer wel te verklaren — afkeer toonden van het werk, waartoe zij geslachten lang waren gedwongen geweest. Zij vegeteerden op kostgrondjes in een behagelijk nietsdoen of trokken naar de stad Paramaribo, waar zij een bestaan zochten als ambachtslieden, karrevoerders, havenarbeiders enz.", gevoelt zich onmiddellijk geplaatst temidden van de koele, berekenende en afgemeten sfeer van een verleden, dat weliswaar in hoge mate objectief schijnt, maar dat toch de incorporatie betekent van datgene, dat men thans koloniaal zou kunnen noemen in de classieke zin van het woord en waarbij de vonk der waarachtige menselijkheid en naastenliefde schier uitgedoofd schijnt te zijn.

Wie het hierboven aangehaalde citaat met betrekking tot uitgezonden ambtenaren leest, zal moeten toegeven, dat daarin een bittere waarheid schuilt, maar hij vrage zich terdege af, wat dan wel met die mensen gebeuren moet, die in dit land geboren en getogen zijn en die toch ook recht hebben op een toekomst en vooruitgang in hun bestaan. Hier spreekt wel heel sterk de koloniale sfeer, die Suriname een wipplank zou doen zijn voor min of meer avontuurlijk aangelegde Nederlanders, maar die zich zeker niet in de eerste plaats zorgen maakt over de toekomst van de kinderen van het land.

Wij hebben respect en waardering voor het werk van den auteur die Hoofd-Directeur is van de Surinaamse Bank N.V. en Oud-Lid van de Raad van Bestuur van Suriname, maar wij zouden zo gaarne iets hebben gezien van de oprechte liefde tot en de bewogenheid om dit prachtige land en zijn bewoners, die eindelijk eens wat ruimer, wat groter, wat hoopvoller uitzicht op een eigen toekomst willen zien.

Daarom is het ook, dat wij in het Hoofdstuk „De economische opbouw van Suriname", waar over de taak van den Gouverneur gesproken wordt, datzelfde hebben gemist, dat naar onze mening voor Suriname absoluut onmisbaar is, t.w. een diepe genegenheid voor het land en zijn gehele bevolking. Zeker „Degeen, die als Gouverneur voor de naleving van het plan zal hebben te waken zal bereid moeten worden gevonden dit te volgen, alvorens voor benoeming in het hoge en verantwoordelijke ambt in aanmerking te komen" maar daarnaast moet datgene staan, dat den mens moet schragen in al zijn doen en laten. Die onuitblusbare kracht, die ook den — naar onze mening — grootsten Gouverneur, die Suriname ooit heeft gekend, heeft doen pal staan in zijn bittere strijd en die in zijn devies zo schoon tot uiting kwam.

Het devies van Cornelis van Aerssen van Sommelsdyck: **„Liefde, getrouwheid, godsvrucht, gerechtigheid"!**

De auteur van dit boek is ruim 10 jaren in Suriname geweest en het is dus wel heel brutaal van een rescensent, die zich daarop niet kan beroepen, om verwijten te doen. Juist hierom stellen wij er prijs op te verklaren, dat het bovenstaande niet als zodanig is bedoeld, vooral niet, omdat wij mogen veronderstellen, dat het door den auteur zo serieus opgezette werk, wel aan iets diepers ten grondslag moet liggen, dan aan een hautaine en puur academische belangstelling alleen.

Maar dit neemt geenszins weg, dat het gemis, de leegte blijft!

Overigens is het jammer, dat de zo nauwgezet belichte periode van 40 jaren niet met vijf jaren is uitgebreid, om in 1945 te worden afgesloten. Juist in die vijf oorlogsjaren hebben zich in Suriname economische, maatschappelijke, juridische, politieke en andere verschijnselen voorgedaan, die aan het totaal-beeld van dit gewest een dieper perspectief geven, omdat zij gezamenlijk de geboorte ener nieuwe phase inluiden, die voor Suriname van vitaal belang kan zijn.

Misschien zal men willen tegenwerpen, dat dit lustrum in feite als een periode op zichzelf moet worden beschouwd, iets waartegen wij geen bezwaar hebben, ware het niet, dat het juist dit tijdsbestek is geweest, dat aan dit boek van de documentatie in mineur, zoals wij schreven; wellicht een geluid van gematigd optimisme, zo niet van ingehouden enthousiasme, zou kunnen hebben toegevoegd.

De jaren 1940—1945 zijn voor Suriname in vele opzichten van enorm belang geweest en de auteur hadde in het zo vlotte, misschien wat oppervlakkige, maar toch uitstekende werk van Philip Hanson Hiss, „Netherlands America", een rijke bron kunnen vinden om Suriname's beeld te completeren.

Al met al, wensen wij dit ernstige boek in handen van allen, die door te groot enthousiasme gegrepen zijn en ook van hen, die zich voorstellen om Suriname even tot bloei te kunnen brengen in een vloek en een zucht. Zij die door de fatale gedachte bevangen zijn van den man, die ons in 1938 in Suriname vertelde: „Ik ga de landbouw oefenen in het binnenland, maar dan helemaal alleen, want wat die Bosnegers kunnen, dat kan ik ook!"

Moge dit boek ook zijn weg vinden naar de Surinamers, die het misschien ernstig zullen willen becritiseren, als daarin bijvoorbeeld bij de behandeling van het Geld- en Credietwezen met geen woord over het „Promessecrediet met de rente van negen procent" wordt gerept, maar die het toch moeten zien als een bijdrage tot de diepere kennis van hun land.

Vooral in handen van de zo actieve en waardevolle bevolkingsgroep van Surinamers in het Gebiedsdeel Curaçao, komt ons dit boek als een — uitgenomen zekere bezwaren — waardevolle bijdrage in hun streven naar uiteindelijke vooruitgang van Suriname voor.

**Het is onze hartewens, dat de documentatie in mineur tezamen met enthousiasme in majeur Suriname spoedig datgene moge brengen, waarop het zo lang tevergeefs heeft gewacht**



# Overdenking.

## EERSTE ZONDAG NA PINKSTER.

**(Homilie v. d. heiligen Gregorius van Nazianze Mattheus 28, 18-20)**

(Wie onder de katholieken weet niet, dat de Vader waarlijk vader is, dat de Zoon waarlijk de Zoon is en dat de Heilige Geest waarlijk de Heilige Geest? Zoals de Heer zelf tot zijne Apostelen zegt: „Gaat en doopt alle volken in de naam van den Vader en den Zoon en den Heiligen Geest."

Dit is de volmaakte Drievuldigheid, in de eenheid bestaande, die nl. zoals wij belijden, slechts één wezen heeft. Wij immers maken in God geen verdeling, zoals wij dat doen bij stoffelijke lichamen; doch overeenkomstig de macht der goddelijke natuur, die niet te vinden is in de storm, geloven wij niet alleen, dat de personen, zoals wij ze noemen, werkelijk bestaan, doch getuigen ook, dat er eenheid in de Godheid bestaat.

Wij zeggen ook niet, zoals sommigen gemeend hebben, dat de Zoon van God een uitbreiding is van enig deel uit een ander, en evenmin vatten wij het op een woord zonder inhoud, als ware het de klank van een stem, maar wij geloven, dat de drie benamingen en de drie personen één in wezen zijn, dezelfde majesteit en macht hebben. En wij belijden daarom één God, omdat de eenheid der majesteit niet toelaat meerdere goden te noemen. Kortom wij spreken overeenkomstig ons katholiek geloof van den Vader en den Zoon; doch wij kunnen noch moeten van twee goden spreken. Niet dat de Zoon van God geen God zou zijn: integendeel; Hij is waarachtig God van den waarachtigen God; doch omdat wij weten dat Gods Zoon slechts uit den enen Vader zelf is, daarom zeggen wij dat er één God is. Want dit hebben de Profeten, dit de Apostelen ons overgeleverd: dit heeft de Heer zelf geleerd, toen Hij zeide: „Ik en de Vader zijn één." Dat „één" heeft zoals ik reeds zeide betrekking op de eenheid der Godheid, "[wij] zijn", duidt op de personen.

# Inflatiegevaren in Engeland.

**Toenemende geldruimte bij schaarse productie.**

— Drijft Engeland een inflatie tegemoet? Deze vraag stelt „Trouw". Dat er een latent gevaar aanwezig is, daarover zijn allen het wel eens. Het losbreken der discussies over de quaestie, of men intussen niet in het stadium gekomen is, dat dit sluimerende gevaar zich in werkelijkheid begint om te zetten, is bevorderd door een aantal symptomen, welke de laatste tijd aan het licht zijn gekomen in de vorm van aangekondigde verhogingen van de prijzen voor automobielen als gevolg van gestegen materiaalprijzen en lonen, van utility-kleding en van de spoorwegtarieven, eveneens nodig gemaakt door de hogere kosten van grondstoffen en arbeid. Het is van zelfsprekend, dat onder deze omstandigheden de vraag zich opdoet, of de vicieuze spiraal thans heeft ingezet.

Een ander symptoom is de stijging aan de beurs, welke gepaard is gegaan met grote omzetten. Mensen, die er vroeger niet aan gedacht zouden hebben, andere waarden dan staatsfondsen voor belegging te kopen, wagen nu een gokje in aandelen, om dat het rendement op staatspapieren als gevolg van de politiek van goedkoop geld zozeer is gedaald. Hoewel eveneens gedaald, is het rendement op aandelen daarentegen uit den aard der zaak, ook voor de beste fondsen, steeds enigszins hoger, terwijl de voortdurende stijging van de prijzen van goederen en diensten hun vooruitzichten mede ten goede komen.

Om de diagnose te stellen, of er al dan niet inflatie aanwezig is, dient men het eerst eens te worder over de definitie van het begrip. Inflatie kan, kortheidshalve, voorhanden worden geacht, wanneer het geldinkomen der gemeenschap relatief sterker stijgt dan het reële inkomen, d.z. de goederen en diensten, welke in een bepaalde spanne tijds aangeboden worden in ruil voor het geldinkomen.

Deze wanverhouding ontstaat in elke oorlog en eerst recht in een totale oorlog. Door prijsbeheersing, distributie van schaarse goederen, subsidiëring van de noodzakelijke levensbehoeften kan men een doorbraak van het front enige tijd lang voorkomen, die doorbraak stoppen is, zoals uit de definitie volgt, slechts op tweeërlei wijze mogelijk: vermindering van het geldinkomen en/of vergroting van het reële inkomen, d.w.z. verhoging der productie, dan wel een combinatie van beide.

**Stijgende lonen.**

Vermindering van het geldinkomen is bij de huidige constellatie der samenleving zonder sociale onrust of wellicht erger uitgesloten. Men zou het echter kunnen stabiliseren, maar vooralsnog aarzelt de regering onder de drang der vakverenigingen met een loonpolitiek voor de dag te komen. Volgens de „Monthly Statiscal Digest" is het indexcijfer voor de lonen van 147 in April 1945 gestegen tot 153 in Januari en tot 158 in April 1946 (September 1939 — 100). Men lette op de acceleratie in de laatste vier maanden. Daarmede heeft de productie van verbruiksgoederen voor de binnenlandse markt geen gelijke tred gehouden. Het gevolg er van is, dat de prijzen in die sectoren, welke niet door prijsbeheersingsmaatregelen worden beschermd, de neiging vertonen, de ring te doorbreken, daarbij geholpen door de tot dusver onderdrukte vraag van het publiek, dat nu het lange wachten moede is en waar wil zien voor de spaarpenningen, welke het in de oorlog heeft geaccumuleerd, nu het meent, dat patriottische motieven een groot deel van hun krach hebben verloren.

Dit komt reeds tot uitdrukking in het te gelde maken van spaarcertificaten en opvragingen van saldi bij de rijkspostspaarbank. Wordt dit verschijnsel algemener, dan kan men alleen het ergste vrezen, want de latente koopkracht, welke deze spaargelden vertegenwoordigen, is in de oorlogsjaren zeer aanzienlijk toegenomen. Sedert 1939 is het bedrag der uitgegeven spaarcertificaten bijna verviervoudigd en beloopt thans rond 2 milliard pond sterling, terwijl de saldi bij de Post Office Savings Bank en de trustee savings banks in deze periode van £ 700 millioen tot 2½ milliard zijn gestegen. En deze latente koopkracht wordt voortdurend versterkt door de gratificaties aan de gedemobiliseerden, terwijl straks een aanvang gemaakt zal worden met de terugbetaling der dwangbesparingen tijdens de oorlog met de inkomstenbelasting verbonden. De volgende cijfers zijn eveneens van belang bij de beoordeling van de toestand: de biljettencirculatie der Bank of England is van een gemiddelde van £ 507,3 millioen in 1939 gestegen tot £ 1340,6 millioen op 5 Mei 1946, terwijl de deposito's der 11 Londense clearing banken van een gemiddelde van £ 2.248 millioen in 1939 zijn toegenomen tot £ 4.864,8 millioen in April van dit jaar.

# NIEUWS VAN OVERAL

## OMSCHAKELING OP VREDES-ECONOMIE IN DE V. S.

Hoewel de Amerikaanse industrie de eerste phase van de omschakeling op de vredeseconomie succesvol heeft doorstaan, bestaat het gevaar, dat inflatie en speculatief vastgehouden van voorraden de tot dusver verkregen voordelen te niet zullen doen, tenzij de prijscontrole gehandhaafd zal worden, aldus deelde het departement van Handel mede. In het rapport betreffende de bedrijvigheid gedurende het eerste kwartaal van 1946 wordt medegedeeld, dat de totale waarde van alle geproduceerde goederen en diensten overeenkwam met een jaarcijfer van $ 183 milliard en ongeveer gelijk was aan die van het laatste kwartaal) van 1946.

De bedrijvigheid in de bouwnijverheid gedurende het eerste kwartaal was 40% groter dan gedurende het laatste kwartaal van 1945 en droeg het meest bij tot de stijging van de zakelijke bedrijvigheid. Te zelfder tijd bleven de regeringsuitgaven dalen. Gedurende het eerste kwartaal van dit jaar bleven zij 70% beneden het jaargemiddelde van het tweede kwartaal van 1945.

De aankopen van goederen door de verbruikers bleven stijgen, ondanks het verminderde inkomen. Voor het eerste kwartaal van dit jaar bereikten zij een jaargemiddelde van $ 120 milliard. Een gedeelte van de toeneming komt op rekening van de prijsstijgingen.

Het aantal arbeiders, werkzaam in de productie ten behoeve van de burgerbevolking, nam tussen December en Maart toe met 2.500.000.

## ROTTERDAM. KATOENHAVEN.

In New Yorkse katoenkringen bestaat grote belangstelling voor de haven van Rotterdam, als katoencentrum. Men verwacht aldaar, dat Rotterdam de leidende katoenhaven voor Centraal Europa zal worden.